

PSEVD·HISTORIA

CONC·TRIDENTINI

2VT REFV·TATA

INITIO operis tui, quod aduersus Ecclesiam Catholicam à te conscriptum, Ecclesiae Catholicae transfuga per uulgauit, cautè, diligenterque prouidendum tibi, Polane, erat, ne quid excideret, quod historiae, quam ordiebaris, fidem abroga-
ret. Continendum tantisper Romani Pontificis odium, et libido comprimenda fuerat mentiendi. Ubi longius deinde fuisset scribendo prouectus, tunc enim uero minore periculo indulgere genio poteras, et liberius debacchari. Imposuisses eo artificio fortasse simplicioribus ingenijs, quae suo ynamquamque rem pondere metiri minimè assueta, si candida, sinceraque oratione principio inescasses, non magno postmodum illis negotio propinasses falsa pro ueris, pro salubribus venenata. Nunc ita multa adeoque ampla primo ipso in gradu operis, atque aditu extant furentis hominis, fallacisque uestigia, ut non à sequendo solum, sed etià à te legendo sanum ynumquemque deterreant. Aberrasti igitur, quod ille ait, à ianuis. Ne plura, excutiamus, si placet, quae toti Polanus prolusit historiae: mala domus in ipso vestibulo faci-

Ambros. lib. 2. de
uiginib.

le agnoscat, ac primo praetendit ingressu multum intus latere tenebrarum.

SLEIDANVS. A. POLANO IN IVRIA. LAVDATVS.

Ordiris à Ioannis Sleidani laudibus, quem diligentem imprimis auctorem appellas, aisque Tridentini Concilij antecedentes causas exquisito studio prodidisse. At Carolus Caesar, qui eas res omnes non modo usurpauerat oculis, sed ipsis penè etiam manibus pertractauerat, cum Sleidanum ad fallendas horas à cubiculario posceret, tacito Sleidani nomine, quem sibi vellet his vocibus designabat, Da. mendacem. Nimirum ita illum crebro, ita prodigiose mentiri animaduverterat, ut dignus plane videretur, cui nomen mendacia facerent, neque aliud arbitraretur mendacis appellatione posse verius denotari. Itaque si Caroli Quinti more loquendum sit, non tu Sleidanum, Polane, sed mendacem laudasti; nihil uero interest, utrum ipse mentiaris, an mentientem laudes mendacioque subscribas; neque dubium esse cuiquam potest, quin auctorem à te ipso exordia insigniter commendatum toto deinceps opere diligenter expresseris, eiusque fontibus vbertim, et copiose tuos hortulos irrigaris. Ita porro inter legendum permoueri solitum Caesarem ferunt, ut continere interdum sese non posset, quin triumphali

li

li illa, regiaque dextera vilem animam arrepto stylo confoderet, marginique identidem notis Augustis adscriberet, Mentitur hic nebulo. Et ille quidem, quod ea maiestate dignum erat, portenta tantummodo quaedam, et monstra iugulare satis habuit; inuentus tamen est aliquis, qui singula studiosè persecutus, falsa, atque mentita ita multa collegit, ut ratione subducta, de undecim millibus mendaciorum Sleidani, minimè mendaci titulo, scribere librum potuerit. Quid plura? an non amasium istum tuum integris voluminibus è Germania Surius, è Gallia Fontanus publicè, palamque refutarunt? an non historicorum senatu, doctorum suffragio exterminatus inter Lutheri assentatores est reiectus? an non Ecclesiae iudicio damnatus proscriptusque est? an non est Catholicis omnibus exosum, execratumque nomen? Haec si ignorabas, Polane, nimis tu quidè in ijs ipsis, quae tractas hospes peregrinaris; sin ista callebas, enimvero singulare tuum hoc consilium fuit, ab impostoris notissimi commendatione historiam ducere, eoque artificio iras, et odia legentium aucupari.

CONCILIUM TRIDENTINUM
VOTA PIORUM
NON FEFELLIT

Parum tibi erat hostem Ecclesiae laudare, nisi Ecclesiam etià ipsam in vnum Tridenti coactam figeres maledictis. Affirmas Con-

uentum illum Episcoporum fefellisse eorum vota qui cogendum cu-
rauerant, longèquè alium habuisse exitum, quam formidarent ij, qui,
vt ne cogeretur, omni ope contenderant. Expetitam eam Synodum
pys hominibus, atque efflagitatam fuisse, quo Ecclesia fatiscens co-
agmentaretur iterum, et coalesceret; obfirmatum tamen inde acrius
schisma, tantamquè partibus iniectam obstinationem, vt iam
dissidia ad concordiam reuocari nulla ratione possint; Actum
de illa à Principibus, quo Ecclesiasticus ordo emendaretur, cum
tamen ita deformauerit omnia vt à Christiani nominis exortu
numquam corruptior fuerit disciplina; Erectos in spem Concilij
fuisse præsules Ecclesiarum, quo Episcopalis potestas, quae in
vnum Romanum Pontificem magnam partem deuolarat, ad ipsos
denuò remigraret; integram tamen, et solidam illis à Concilio
tandem ademptam, et grauiorem in seruitutem datos. Exaduerso
formidatum, inquis, Aulae Romanae declinatumquè uti prae-
sens, certumquè remedium enormi corrigendae potentiae, quae à par-
uis initijs profecta, uarijs aucta progressionibus in immensum excre-
uerat, ita in eos, qui subiecti mansere illam statuit, roborauitque, vt
nunquam firmiter nixa radicibus fuerit. Ad extremum proca-
cissimo, atque acerbissimo elogio peroras, et Synodum Tridentinam
saeculi nostri Iliadem non incommode appellari posse pronuncias. Et
poteras tu quidem, si saperes, Tridentinam Synodum bonorum
Iliadem, vt nonnemo olim locutus est, verè sanctèquè nuncupare;

tamen

ciliorum certus certus, et constans est fructus, quem bonis omnibus sum-
mopere expetitur, firmissimèq; speratum. nescis tu quidem, si sapias in Tri-
dantino desideres. An non macies, et gracilitas ista, prae qua Lutheri-
ana iam haeresis uix consistit, abunde testatur multum post Tridenti-
na vulnera vitalis spiritus egestum. Turmae istae, quae ab haereti-
corum signis in Catholicorum castra quotidie conuolant, deditiōe
non facerent, si non Ecclesia Tridenti vicisset. An non est minori su-
percilio iam haeresis. An non tolerabilius se ostendat, et iactat. Ni-
mirum illa acies, illa pugna, durum illud os, ferreumque contudit.
Veniet etiam aetas, veniet, quam utinam repraesentet humano generi
Deus, cum monstra, et portenta ista, Tridentinorum Patrum labores, quae
vitam adhuc trahunt, adhuc conmituntur, sese conforquent, aut iace-
bunt extincta, aut fessa iam, et defecta viribus, muta, segnia, ex-
anguia, obliuione, atque silentio conssepulta, in squallore, ac tenebris, de-
litescent

Hoc est primum accusationis tuae, tuaeque Iliadis caput, in quo, ut
tibi te in summam redigam, parum aequus Catholicis, quos obstina-
tos appellas, haereticis, quorum vitia alio deriuas, nimio plus faues.
Tridentinam Synedum non modo inimicitarum altricem, sed etiam
quod spem, expectationemque deceperit, mendacem facis; quid in illa
recogenda, pijs omnibus speratum maxime fuerit non tenes; quantum de
haeresi sensim, et carptim illa detriuerit minime vides.

CONC. TRIDENTINVM
PRINCIPVM
EXPECTATIONI RESPONDIT

VIDEAMVS modo, num in ijs, quæ de Principum
virorum consilijs philosopharis, æquè fueris absurdus. Ais, qui de
Concilio Tridentino cogendo Principes egerunt, id spectasse, vt Eccle-
siastici ordinis, quæ collapsa fuerat disciplina, restitueretur. Iam ue-
ra narras. Subjcis pro eo, ac corrigi debuerant sacrorum hominum mo-
res, et conformari, corruptos ab eadem Synodo, et deprauatos fuisse, vt
nulla vnquam ætas hactenus foediores viderit. Redis ad institutum,
ad mendacia, ad conuicia, Kemnitio, Caluinoquæ dignissima, quæ, si
ego pluribus refellere aggrediar, sanus non sim. Non necesse habet con-
uinci, inquit Hieronymus, quod sua statim professione blasphemum
est. Teruntur omnium manibus Tridentina Decreta, vt frustra pla-
nè sit, qui singulis in medium prolatis, sanctitate, ac religione plenissimis,
te ab omni pudore nudum, et uacuum conetur ostendere. Tu ne audeas ag-
minibus Dei viuentis exprobrare, totiusq; Orbis Christiani Episcopos,
quique Tridentinam Synedum chirographo obsignauere, quiq; in usum
deducere

deducere conati sunt, morum pestes, Ecclesiae faeces, et proditores appelles. Ergo deripiendus est Caelo, te iudice, arisque submouendus, eius Concilij vindex acerrimus, Carolus Borromeus, neque ueteris, seuerique disciplinae restitutor, ut haecenus, sed corruptae, atque solutae; hoc est Tridentinae propagator, tua ex nomenclatura, Pius Quintus in posterum inscribetur. Nil igitur, decus illud Hispaniae Thomas Villanoua vidit, cum Tridentinum, qui instabat, conuentum magno Ecclesiae bono futurum diuino, quo plenus erat, instinctus spiritu vaticinatus est. sed praestat fortasse clarissimos Principes, de quibus hic proprie agimus, excitare, qui Synodum Tridentinam pro testimonio laudent, teque, ut promeritus es, incredibilis recordiae regia fide coarguant. Ferdinandus, qui faustum hoc, fortunatumque nomen primus in Caesares intulit, Episcopis nonnullis in Concilio Tridentino oratoribus usus fuerat. Illo iam absoluto, quod ea in missione acceperant beneficium, non exprobrauit quidem redeuntibus, sed grauissimis tamen verbis expendit, illosque optima in schola munere suo educatos, ipsis ultro fatentibus, affirmauit. Audis Polane? aut igitur corrumpunt bonos mores non solum colloquia mala, sed etiam optimae scholae, aut tu, quod propius est uero, deliras. Maiori adhuc in pretio Concilium Tridentinum habuit Philippus Hispaniarum Rex Secundus, qui ad amplissimum, si quod unquam fuit imperium, pietatem, atque prudentiam parem attulit. Iam turbari ceptum erat apud Belgas, qua haeresi, qua ambitione procerum seditio nem facientibus. Inter haec Tridentinae Synodo finis impositus. Nec

mora, perscriptis ad Margaritam sororem literis, iubet Philippus Concilij leges in mores induci. Intercessere cum Orangio ceteri nouarum rerum architecti. Exinde Legatus in Hispaniam Egmontius, inita coniuratio, Parmensis, qua seditiosis libellis, qua minacibus consilijs vexata, illud in primis iactante Orangio, uel ipso Tridentini Concilij nomine tumultum populis iniiciendum. Infractus ad haec omnia Rex perstitit in sententia, a qua nec rebellionem populorum, nec difficillimi diuturnitate belli potuit umquam dimoueri. Neque uero satis Philippo fuit sua in ditione Tridentina decreta tam acriter urgere, idem ut sequerentur ceteri Principes per diligentem egit, atque accurate. Itaque Maximilianum Caesarem, Legato ad illum Cantoneij Comite grauissimis verbis commonuit, et pareret ipse Concilio Tridentino, quod genitor Ferdinandus tanto studio, ut perageretur curauerat, et ad eidem parendum uoculos, quibus imperabat adigeret, si illos sibi subiectos cuperet, atque obsequentes. Ad Carolum etiam Christianissimum Galliarum Regem, cuius sororem duxerat, communicato cum Emmanuele Sabaudiae Duce consilio, legationem instituit, rogatum efficeret, ut Tridentinae Synodi decreta sancte toto Regno, ac religiose obseruarentur. Nanceij ad certam diem coram recitari iuberet, mox etiam in ea ipse dicto sacramento iuraret. Quid a clarissimo Principe dici poterat ad Tridentini Concilij commendationem illustrius, ut mihi quidem, hoc inter cetera nomine, felix interdum Synodus illa uideri soleat, quod talem, ac tantum Regem toto orbe Christiano suarum laudum preconem adeo beneuolum nacta sit. Selegi ex omnib.

Philippum